

Publikation

Instrumentet för internationell upphandling

12 juli, 2022

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd har den 23 juni 2022 undertecknat en förordning för att främja ömsesidighet i tillträdet till internationella marknader för offentlig upphandling. Förordningen avser ett nytt handelsinstrument, International Procurement Instrument (IPI). Instrumentet ska användas för att säkerställa att europeiska företag har tillträde till upphandlingsmarknader i tredjeländer som EU inte har något internationellt avtal med. Genom IPI ges Europeiska kommissionen befogenheter att utreda marknader i tredjeländer som tillämpar restriktioner mot europeiska företag samt möjlighet att begränsa tillgången till EU:s marknad för företag i sådana länder.

Bakgrund

Kommissionen lade fram det första förslaget till förordning redan 2012. Förslaget fick dock inte stöd av den kvalificerade majoritet som krävs i rådet. Den 29 januari 2016 lade kommissionen fram ett ändrat förslag till förordning. Efter ytterligare arbete med förslaget godkände rådet förhandlingsmandatet den 2 juni 2021 och den 14 mars 2021 nåddes en politisk överenskommelse med parlamentet.

Parlamentet och rådet har i juni 2022 antagit och undertecknat förordningen. Förordningen har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning den 30 juni 2022. Förordningen träder i kraft den 60:e dagen efter offentliggörandet i samtliga medlemsstater och utan att ytterligare åtgärder behöver vidtas. Det betyder att förordningen är gällande rätt per den 29 augusti 2022. Förordningen och de separata IPI-åtgärderna ska tillämpas på upphandlingsförfaranden som påbörjas efter att regelverket trätt ikraft respektive IPI-beslutet har fattats. De praktiska konsekvenserna för upphandlingarna uppstår först när EU inför de första IPI-åtgärderna.

IPI upphandling

Åtgärder

Genom instrumentet kommer kommissionen ges möjlighet att inleda en utredning av åtgärder eller metoder som påstås ha

införts eller tillämpas i ett tredjeland och som leder till en allvarlig och återkommande försämring av tillträdet för ekonomiska aktörer, varor eller tjänster från EU till upphandlingsmarknaden i det tredjelandet. Om en sådan utredning inleds ska denna offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning. Berörda parter och medlemsstater ska uppmanas att inom viss tid lämna information till kommissionen. Efter offentliggörandet ska kommissionen uppmana det berörda tredjelandet att inleda samråd med kommissionen för att avhjälpa den påstådda åtgärden eller metoden.

Om en utredning visar att en restriktiv åtgärd eller metod i ett tredjeland föreligger ska den, om det ligger i EU:s intresse, anta en IPI-åtgärd genom en genomförandeakt. IPI-åtgärden ska fastställas på grundval av proportionaliteten hos IPI-åtgärden när det gäller åtgärden eller metoden i tredjelandet och med hänsyn till tillgången till alternativa försörjningskällor för de berörda varorna och tjänsterna. Detta för att undvika en betydande negativ inverkan på upphandlande myndigheter och enheter.

Genom IPI-åtgärden får kommissionen besluta att begränsa tillträdet för ekonomiska aktörer, varor eller tjänster från ett tredjeland till offentliga upphandlingar genom att kräva att upphandlande myndigheter eller enheter inför en poänganpassning för anbud som lämnas av ekonomiska aktörer med ursprung i detta tredjeland eller, utesluter anbud från ekonomiska aktörer med ursprung i det tredjelandet. En sådan poänganpassning ska endast avse utvärdering och rangordning av anbuden. Den ska inte påverka det pris som ska betalas enligt det kontrakt som ska ingås.

Kommissionen ska specificera tillämpningsområdet för IPI-åtgärden och ange bland annat de sektorer av varor, tjänster och koncessioner samt de specifika kategorierna av upphandlande myndigheter, enheter och ekonomiska aktörer som omfattas.

I de upphandlingar som omfattas av en IPI-åtgärd ska upphandlande myndigheter och enheter i dokumenten för upphandlingen inkludera skyldigheter för de utvalda anbudsgivarna som bland annat innefattar att inte lägga ut på underentreprenad mer än 50 % av kontraktets värde på ekonomiska aktörer som med ursprung i ett tredjeland som omfattas av en IPI-åtgärd.

Upphandlande myndigheter och enheter får undantagsvis besluta att inte tillämpa en IPI-åtgärd i en upphandling om det endast är anbud från ekonomiska aktörer med ursprung i ett tredjeland som omfattas av IPI-åtgärden som uppfyller anbudsvillkoren, eller om beslutet att inte tillämpa IPI-åtgärden är motiverat av tvingande hänsyn till allmänintresset, såsom folkhälsa eller miljöskydd. Om en upphandlande myndighet eller enhet beslutar att inte tillämpa en IPI-åtgärd ska den, på sätt som beslutas av respektive medlemsstat, senast 30 dagar efter att kontraktet tilldelas, lämna information till kommissionen om bland annat grundvalen som beslutet bygger på.

Kommentar

Den nya förordningen innebär att upphandlande myndigheter och enheter åläggs ett utredningsansvar om kommissionen beslutar att anta en IPI-åtgärd. Myndigheter och enheter behöver kontrollera var anbudsgivare har sitt ursprung för att veta om de omfattas av IPI-åtgärden. I artikel 3 i förordningen regleras hur en ekonomisk aktörs ursprung ska bestämmas. För juridiska personer kan detta avgöras genom vilka som direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande över den juridiska personen. Detta kan vara svårt för upphandlande myndigheter och enheter att kontrollera och bedöma.

Förordningen innebär även att upphandlande myndigheter och enheter kan behöva anpassa sina upphandlingsdokument om IPI-åtgärder antas. Inför en poänganpassning får detta påverka på utvärderingen av anbuden. I upphandlingsdokumenten måste även införas villkor som den tilldelade anbudsgivaren måste följa under kontraktstiden. Dessa villkor innebär att även anbudsgivare får ett ansvar att kontrollera ursprunget hos sina underleverantörer samt ursprunget hos de varor och tjänster

som levereras eller tillhandahålls under kontraktets fullgörande.

För såväl upphandlande myndigheter och enheter som anbudsgivare finns det således ett ökat intresse av att hämta in relevant information om leverantörer och dess ursprung.